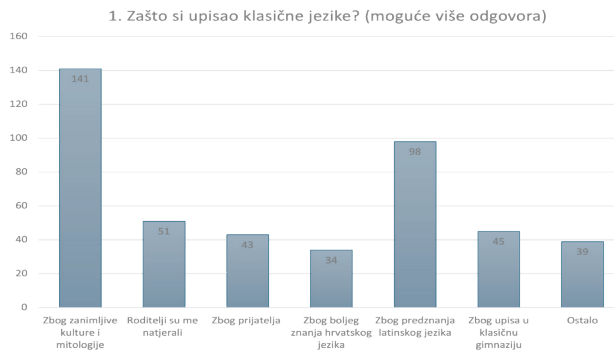

Audiatur et altera pars

U Zagrebu možemo biti ponosni na veliki broj osnovnih škola, njih čak trinaest, koje već dugi niz godina njeguju učenje latinskog i grčkog jezika i provode poseban program tzv. ranog učenja klasičnih jezika. Iako je broj „klasičnih” osnovnih škola porastao zadnjih godina, i dalje traje „lavovska” borba za svakog „malog” klasičara. Svi učitelji klasičnih jezika koji rade u osnovnim školama dobro znaju da ta borba nije laka te da se, krajem svake školske godine, uvijek iznova javljaju brige oko broja budućih petaša, čime su učitelji suočeni s izazovom nalik radu u privatnoj školi. Kada i uspiju privući dovoljan broj učenika, slijedi velik trud da ti učenici i završe taj program. Iako postoji dobra suradnja među učiteljima i profesorima klasičnih jezika, a učitelji nastoje prilagoditi program, učiniti ga zanimljivim i izazovnim, te izlaziti u susret učenicima, ipak uvijek dio učenika iz različitih razloga odustane i prestane pohađati nastavu klasičnih jezika.

Upravo su nas sve ove brige i problemi potaknuli da provedemo istraživanje među „malim” klasičarima. Želja nam je bila jednim upitnikom saznati što misle, što ih muči, što ih veseli i zanima, te koji su mogući razlozi ispisa s nastave klasičnih jezika. Cilj nam je, naravno, bio poboljšanje programa i zadržavanje interesa ne samo do kraja osmoga razreda, već i za eventualni nastavak klasičnog obrazovanja odabirom neke od klasičnih gimnazija.

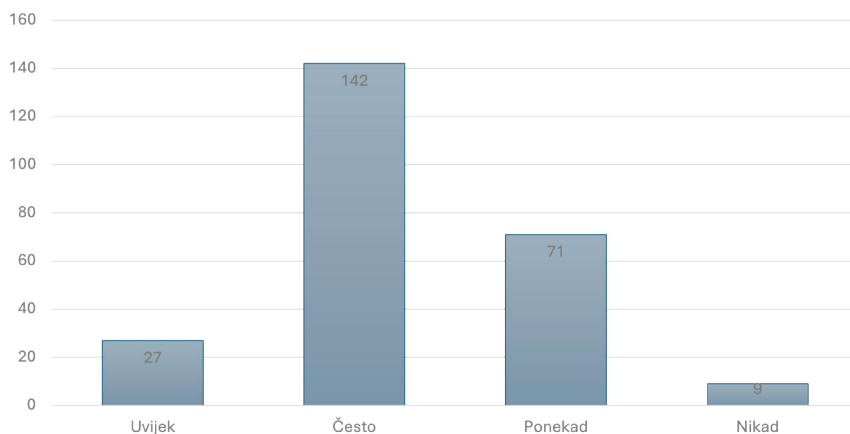
Za potrebe istraživanja izradile smo dva upitnika: *Upitnik 1* s četrnaest pitanja, namijenjen sadašnjim osnovcima, te *Upitnik 2* s tri pitanja, namijenjen našim bivšim učenicima, a sada srednjoškolcima. Istraživanje je provedeno tijekom šk. god. 2023/24. u zagrebačkim osnovnim školama s klasičnim programom.¹ Te je godine nastavu klasičnih jezika pohađao 591 učenik, od kojih je njih 249 ispunilo *Upitnik 1*, dok je ukupno 67 bivših učenika ispunilo *Upitnik 2*. Istraživanje je provedeno anonimno, a u nastavku donosimo pitanja i učeničke odgovore.²

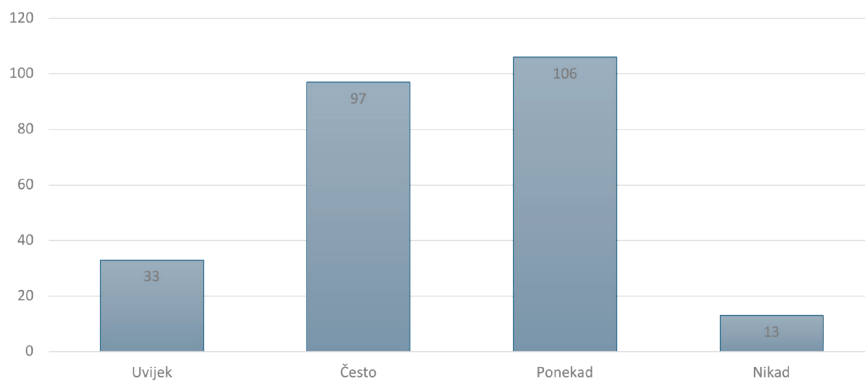
¹ Istraživanje je provedeno u sljedećim školama: OŠ Ivana Gundulića, OŠ Ivana Merza, OŠ Josipa Jurja Strossmayera, OŠ Matije Gupca, OŠ Miroslava Krleže, OŠ Pavleka Miškine, Privatnoj klasičnoj osnovnoj školi s pravom javnosti, Prvoj katoličkoj osnovnoj školi s pravom javnosti, OŠ Remete, OŠ Silvija Strahimira Kranjčevića te OŠ Tina Ujevića.

² Učenički odgovori u pitanjima otvorenoga tipa donose se u njihovom izvornom obliku.

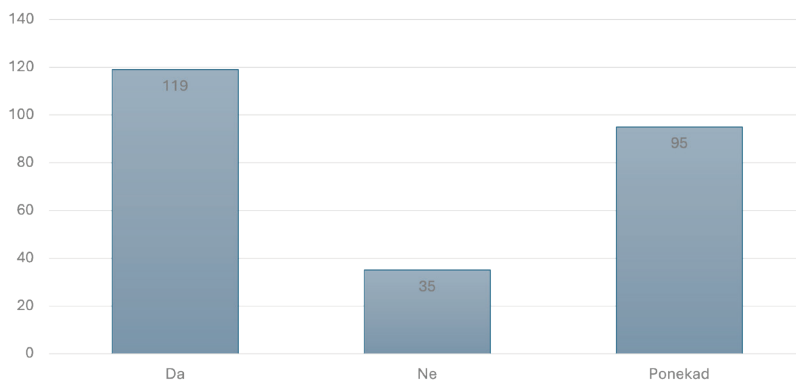
2. Nastava klasičnih jezika je zanimljiva. (jedan odgovor)

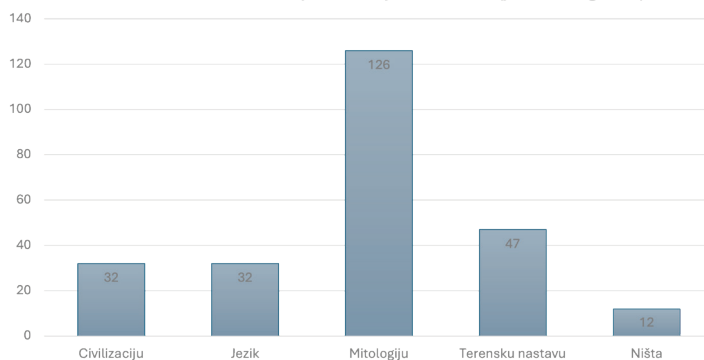
3. Znanje stečeno na nastavi klasičnih jezika pomaže mi i u drugim predmetima i područjima. (jedan odgovor)

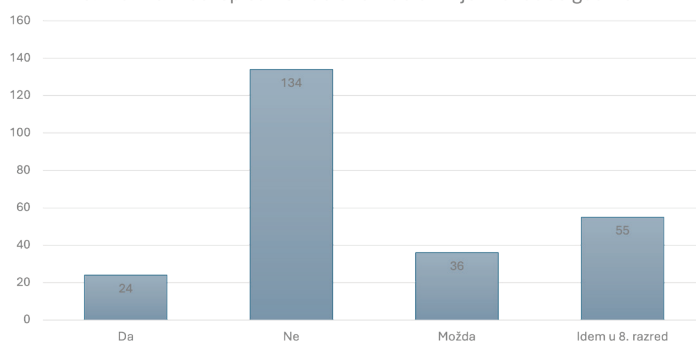
4. Primjećujem da učenici koji ne pohađaju program klasičnih jezika imaju manje znanja o općoj kulturi i jeziku.

5. Na nastavi klasičnih jezika najviše volim: (jedan odgovor)

6. Planiram se ispisati s nastave klasičnih jezika iduće godine.

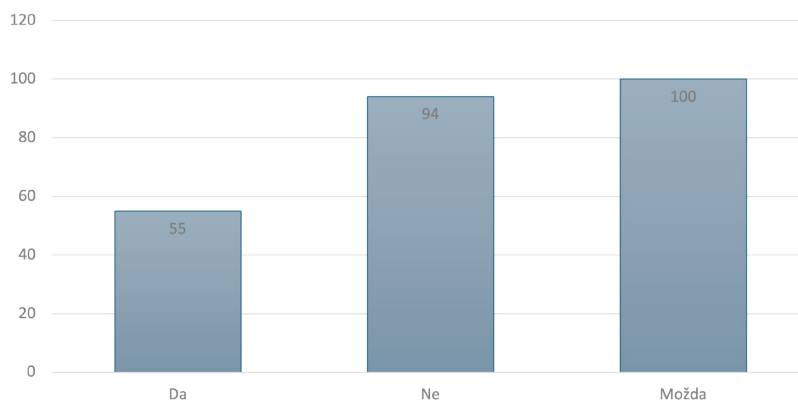

7. Ako je odgovor DA ili MOŽDA navedi razlog.

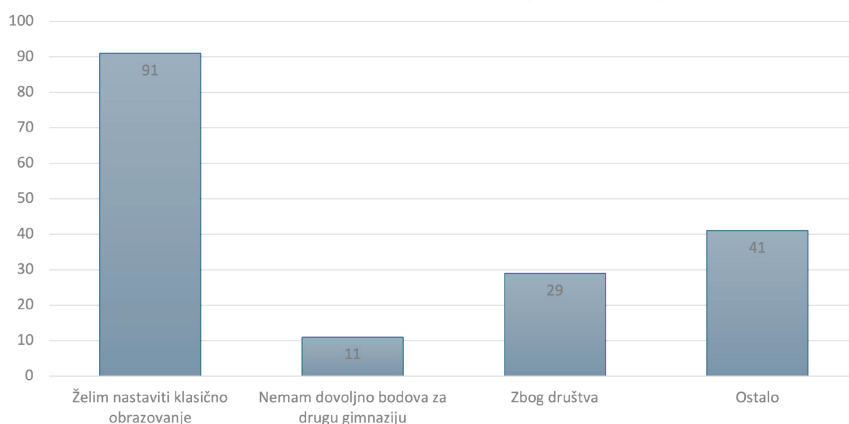

Kao što je vidljivo, učenici su uglavnom davali vrlo pozitivne odgovore. Zadovoljni su nastavom i, što je najvažnije, prepoznaju i vide koristi i prednosti u učenju klasičnih jezika. Ono što ih najviše motivira pri upisu očekivano su civilizacija i mitologija, ali i predznanje latinskoga jezika za srednju školu. Nastava im je zanimljiva, što smatramo velikim uspjehom s obzirom na to da u današnje vrijeme nije lako zainteresirati učenike za neku temu. Ipak, na pitanje žele li nastaviti klasično obrazovanje, manji je broj učenika odgovorio DA, a podjednaki broj NE i MOŽDA. Glavni je razlog, nažalost, veći interes za upis u neku drugu školu.

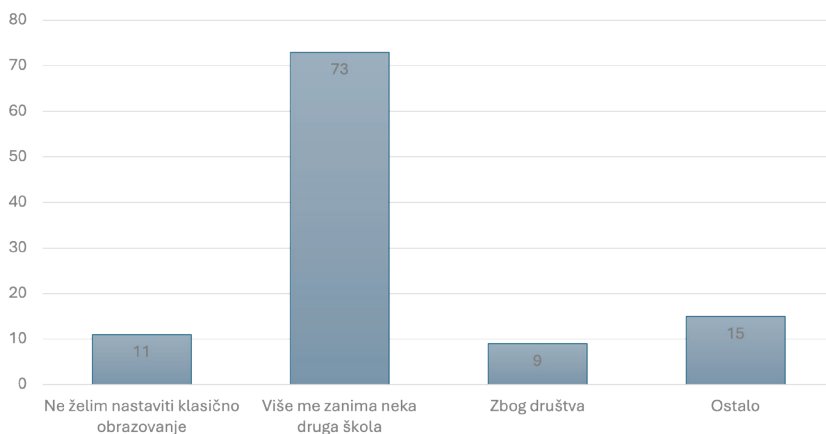
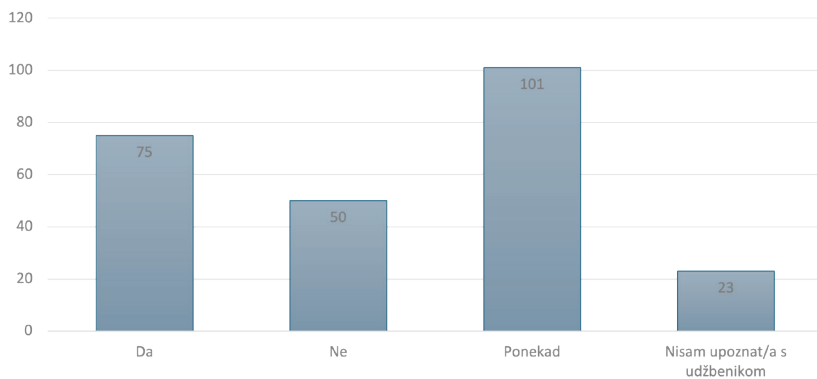
8. Planiram nastaviti klasično obrazovanje (klasična gimnazija) nakon osnovne škole.

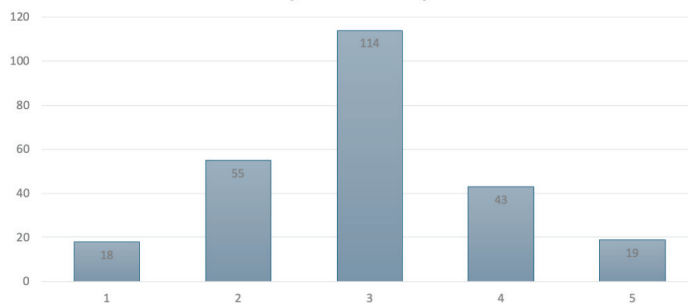
9. Ako je odgovor DA ili MOŽDA (moguće više odgovora)

10. Ako je odgovor NE (moguće više odgovora)

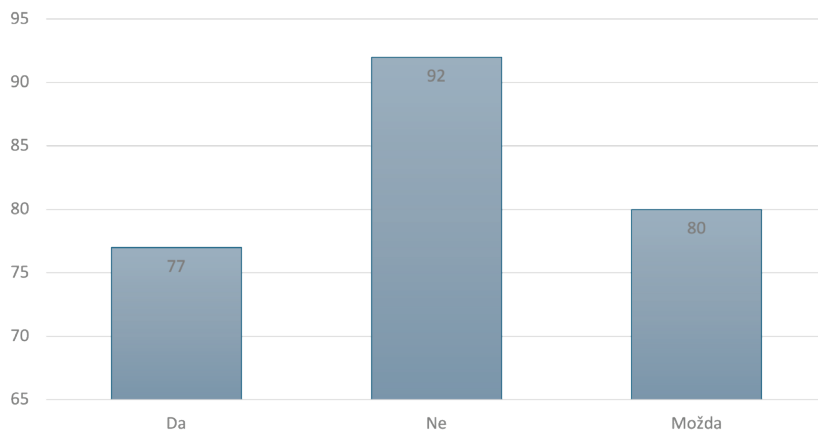
11. Udžbenik iz latinskog jezika (Ørberg, *Familia Romana*) smatram zanimljivim i korisnim.

12. Ocijeni program klasičnih jezika ako 1 zvjezdica znači vrlo lagan, a 5 zvjezdica vrlo zahtjevan

2,96
Prosječna ocjena

13. Želim sudjelovati na natjecanju iz klasičnih jezika u osmom razredu.

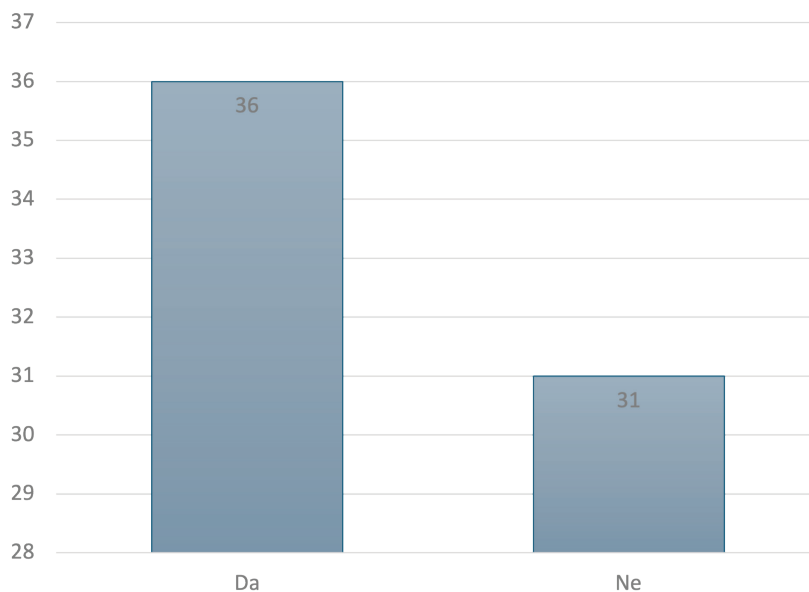
Od problema koje učenici prepoznaju i najviše ističu spomenule bismo svakako slabu valorizaciju završenog osnovnoškolskog klasičnog programa. Učenici su svjesni da njihov trud nije adekvatno nagrađen te da bi program koji se sastoji od šest sati dodatne nastave tjedno svakako trebao donijeti priznanje (npr. bodovanje za upis u srednju školu) na kraju osmoga razreda. Mnogi su spomenuli i nepravedno vrednovanje postignuća na državnim natjecanjima. Naime, njihova prva mjesta nisu u istom rangu vrednovanja kao druga državna natjecanja, tj. uopće im se ne boduju. Jedini je benefit izravan upis u zagrebačku Klasičnu gimnaziju.

14. Napiši komentar (pohvalu, prigovor ili želju) u vezi nastave klasičnih jezika

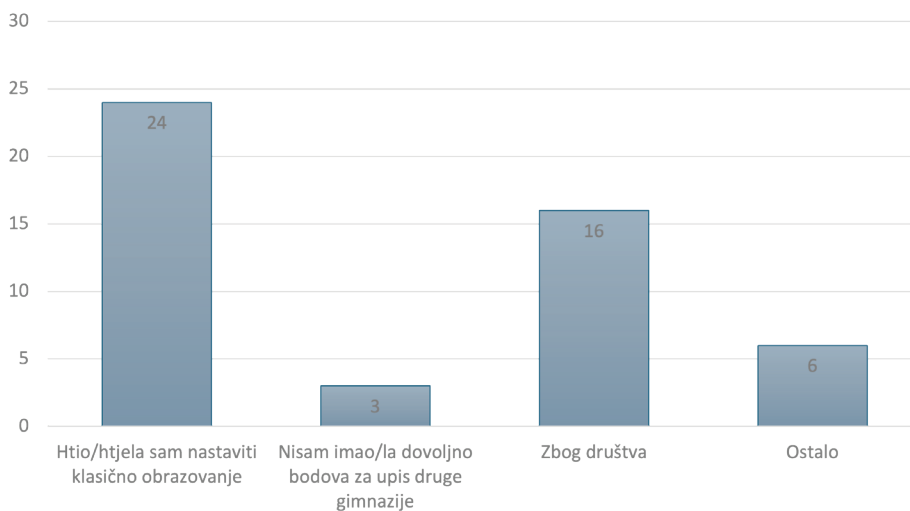

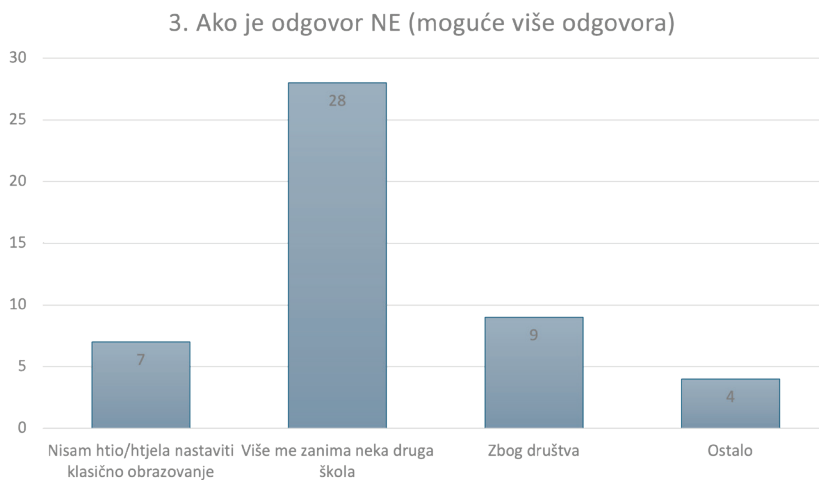
Bivši su učenici, što se tiče nastavka klasičnoga obrazovanja, podijeljeni. Od njih 67, koliko ih je ispunilo upitnik, polovica je nastavila klasično obrazovanje. Lijepo je bilo čitati njihova već vrlo zrela razmišljanja i komentare. Uglavnom se prisjećaju nastave klasičnih jezika s radošću, uviđaju koliko im je koristila u daljnjem obrazovanju, ali također često spominju problem koji su naveli i „mali” klasičari, a to je slabo vrednovanje.

1. Upisao sam Klasičnu gimnaziju.

2. Ako je odgovor DA (moguće više odgovora)

Nakon pomne obrade upitnika zaključile smo kako je poseban program ranog učenja klasičnih jezika u osnovnoj školi dobar, učenicima zanimljiv, dobro prilagođen, ali i da bismo svi zajedno trebali više surađivati i povezivati učenike osnovnih s učenicima srednjih škola. Učenici su često hvalili sve oblike terenske nastave, pa je i to prostor koji bismo trebali širiti u vidu radionica, edukativnih predavanja, kvizova, višednevnih seminara i sl.

Napiši svoj komentar (pohvalu, prigovor ili želju) u vezi s nastavom klasičnih jezika u osnovnoj školi.

Klasični jezici bili su mi najdraži predmet i sadržaj koji smo učili bio je zanimljiv. Jedini prigovor koji imam je to što nisam za državno natjecanje iz grčkog dobila bodove za upis u srednju školu. Nisam išla samo zbog toga naravno, ali bilo bi lijepo dobiti takvu nagradu za uloženo vrijeme i trud.

pohvala- Profesorica je bila odlična te je nastava bila iznimno zanimljiva. Također sam vrlo zadovoljna izletima i dodatnim sadržajima koji su bili ponuđeni.

Mislim da je nepravedno to što smo imali 6 sati tjedno više od ostalih, sudjelovali na brojnim natjecanjima i svemu, ostajali puno duže u školi od ostalih, a nismo dobili niti jedan dodatan bon za upis u srednju školu kao poticaj ili slično.

U srednjoj školi nam je definitivno puno lakše pratiti latinski jer smo postigli odlično znanje u osnovnoj i sada se ne moramo mučiti s latinskim

Ne dobivaju se bodovi na državnim natjecanjima i to je dosta demotivirajuće.

Jako dobra stvar koja bi se trebala više cijeniti i dati možda i neke dodatne bodove pri upisu u srednju školu!

prigovor-Ne dobivaju se bodovi za upis u srednju školu, a imala sam 6 sati tjedno klasične nastave grčkog i latinskog jezika te sam išla na državno natjecanje.

Nastava klasičnih jezika u mojoj osnovnoj školi je bila jako zanimljiva i zabavna. Jedino što nedostaje su dodatni bodovi pri upisima u srednju školu. Pošto se latinski i grčki jezik jednako moraju učiti za natjecanja koliko i drugi predmeti, smatram da bi se trebali uvesti dodatni bodovi za državna natjecanja iz klasičnih predmeta.

U svakom slučaju, zaključujemo kako su klasični jezici u osnovnoj školi veliko bogatstvo i privilegij našeg obrazovnog sustava te je na svima nama odgovornost da ih nježujemo i čuvamo.

Daniela Dukat Harapin

Osnovna škola Miroslava Krleže, Zagreb

Martina Hrdalo

Osnovna škola Pavleka Miškine, Zagreb

